

Interne Geneeskunde

Wat u vertel ik mijn kind?

Begeleiding van kinderen waarvan de vader of moeder kanker heeft

Contactgegevens Alrijne Ziekenhuis

Alrijne Ziekenhuis Leiden
Houtlaan 55
2334 CK Leiden
071 517 8178

Alrijne Ziekenhuis Leiderdorp
Simon Smitweg 1
2353 GA Leiderdorp
071 582 8282

Alrijne Ziekenhuis Alphen aan den Rijn
Meteoorlaan 4
2401 WC Alphen aan den Rijn
0172 467 467

Deze folder is bedoeld voor ouders met kanker en hun kind(eren). Wat betekent het voor een kind als zijn/haar vader of moeder kanker heeft?

We hopen dat de informatie in deze folder helpt om vragen van uw kind(eren) te beantwoorden. U kunt de informatie ook gebruiken als iemand anders die voor uw kind belangrijk is kanker krijgt.

In het kort

- U of uw partner heeft kanker. Vertel aan uw kind dat u ziek bent. Doe dit zo rustig mogelijk.
- Vertel uw kind(eren) ook dat er voor hem/haar wordt gezorgd. Wat er ook gebeurt!
- Ligt u in het ziekenhuis, vraag dan aan uw kind of het op bezoek wil komen. Zo ziet het wat er met u aan de hand is. Maar uw kind kan u natuurlijk ook bellen, skypen of briefjes en tekeningen sturen.
- Wilt u hulp voor uw kinderen om met uw ziekte te kunnen omgaan? Vraag dit dan aan uw (oncologie)verpleegkundige.
- In deze folder staan veel titels van boekjes en websites waar u informatie kunt vinden.

Kanker in het gezin

Als u als ouder kanker heeft, is dit belangrijk voor het hele gezin. Vragen die u als ouders kan hebben zijn bijvoorbeeld:

- Zal ik mijn kinderen vertellen, dat papa of mama kanker heeft en zo ja, wat zal ik dan vertellen?
- Wat kan ik over de behandeling vertellen?
- Zal ik de kinderen meenemen naar het ziekenhuis?
- Hoe kan ik mijn kinderen het beste helpen in deze periode?
- Is de informatie over de ziekte en de behandeling niet te heftig voor mijn kind(eren)?
- Wie kan me helpen bij de begeleiding van mijn kind(eren)?

Aan uw kind(eren) vertellen dat u kanker heeft

Elke dag horen u en uw kind(eren) van elkaar wat er gebeurt. Dat kunnen fijne, maar ook de verdrietige dingen zijn.

Nu u (of uw partner) kanker heeft, vindt u het misschien moeilijk om hierover met uw kind te praten. U wilt hem/haar beschermen.

Kanker is heftig voor uw gezin. Kinderen zullen dus merken dat er iets in het gezin anders is dan normaal. Als kinderen niet weten wat er aan de hand is, gaan zij zelf iets bedenken. Ze hebben nog veel fantasie. Ze kunnen situaties en dingen heel anders en soms erger voorstellen dan ze in werkelijkheid zijn. Het is daarom belangrijk om uw kind(eren) te vertellen dat u ziek bent.

Hoe oud uw kind(eren) is/zijn, maakt niet uit. Vertel ook over de behandeling. En vertel dat u er misschien anders uit gaat zien, als bijvoorbeeld uw haar uitvalt door medicijnen.

Vertel uw kind(eren) dus zo snel mogelijk dat u ziek bent en dat u behandeld gaat worden. Maar vertel het pas als u zelf rustig bent, zodat u het ook op een rustige manier aan uw kind(eren) kunt vertellen. Houd rekening met de leeftijd van uw kind(eren). Vertel wat er aan de hand is. En vertel dat er voor uw kind(eren) gezorgd wordt, wat er ook gebeurt. Zo blijven ze u vertrouwen en weten ze dat ze veilig zijn bij u.

Natuurlijk is ieder gezin anders. Ook de manier waarop ouders en kinderen met elkaar omgaan. U weet dus zelf het beste hoe u uw kind(eren) kunt vertellen dat u ziek bent.

In deze folder staat een lijst met folders en boekjes. Deze folders en boekjes kunnen u helpen om uw kind(eren) uitleg te geven over ziekte en behandeling.

Meegaan naar het ziekenhuis

De zieke ouder is opgenomen in het ziekenhuis. Is het dan goed om kinderen mee te nemen naar het ziekenhuis?

Ja, het is goed om aan de kinderen te vragen of ze mee willen naar het ziekenhuis. En het is ook goed om ze aan te moedigen om mee te gaan. Bijvoorbeeld als hun vader of moeder chemotherapie krijgt op de afdeling Dagverpleging.

Als kinderen meegaan, kunnen zij zien waar hun vader of moeder naartoe gaat. Want kinderen kunnen denken dat iets heel eng of naar is, terwijl dat misschien niet zo is. Wel is het belangrijk dat u aan hen vertelt hoe het in het ziekenhuis is. Vertel bijvoorbeeld over de kamer en welke apparatuur er rond het bed staat.

Een bezoek aan het ziekenhuis kan voor een kind lang duren. Laat ze dus wat speelgoed meenemen. En zorg ervoor dat er een volwassene bij is die even iets anders met uw kind kan gaan doen.

Zijn er meer kinderen in het gezin? Dan kan een kind het fijn vinden om een poosje alleen bij u op bezoek te zijn. Vooral tieners (pubers) kunnen de aandacht van de zieke vader of moeder nodig hebben. Dwing een kind niet om mee te gaan naar het ziekenhuis als het dat niet wil. Het kind kan ook bellen met de zieke ouder. Of e-mailen, skypen of tekeningen en briefjes laten geven. Heeft u vragen over het ziekenhuisbezoek van uw kinderen? Dan kunt u deze ook stellen aan uw oncologieverpleegkundige of de verpleegkundigen van de afdeling.

Hulp voor uw kinderen om met uw ziekte om te gaan

Vinden uw kinderen het moeilijk dat u ziek bent en wordt behandeld? Wilt u ze daarbij helpen en heeft u onze hulp nodig? Dan kunt u terecht bij een psychotherapeute, psycholoog of kindercoach. Uw (oncologie)verpleegkundige kan u alles hierover vertellen. En zij kan een verwijzing van de arts voor u regelen.

Een psychotherapeute, psycholoog of kindercoach kan u vertellen hoe u uw kinderen kunt helpen in deze situatie. Als u met haar praat over uw kinderen, het gezin en hoe u uw kinderen opvoedt, kan zij u adviezen geven. Zij kan u informatie geven, vertellen waar u informatie kunt vinden en zeggen waar u meer hulp kunt krijgen.

Maar ook als u andere vragen heeft, kunt u contact opnemen met één van de oncologieverpleegkundigen van de polikliniek Interne Geneeskunde. Zij zijn bereikbaar van maandag tot en met vrijdag tussen 08.00 en 16.30 uur op telefoonnummer 071 582 8535.

Voorlichtingsmateriaal voor u en uw kinderen

Hier vindt u een lijst met geschikte folders, boeken en websites. Lees deze folders of boeken eerst zelf, en kijk eerst zelf naar deze websites voordat u ze aan uw kinderen laat zien. Zo kunt u zelf bepalen of het geschikt is voor uw kinderen. En zo weet u ook welke informatie zij krijgen.

Als laatste in dit hoofdstuk vindt u de adressen van verschillende centra voor leven met en na kanker.

Folder

'Kanker... en hoe moet het nu met mijn kinderen?'

Informatie voor ouders met kanker. De folder vertelt over dingen die belangrijk zijn voor ouders en kinderen als een ouder kanker heeft.

Uitgave: KWF kankerbestrijding

Te krijgen op de polikliniek en de verpleegafdelingen in ons ziekenhuis.

Te bestellen via KWF kankerbestrijding, 0800 - 022 66 22 of www.kwfkankerbestrijding.nl.

Boeken

'Mamma heeft een knobbeltje', door Pieke Stuel

De schrijfster van dit boek kreeg borstkanker. Zij werd geopereerd, bestraald en kreeg chemotherapie. In het boek beschrijft ze hoe haar toen negenjarige dochter Anna dit alles beleefde. Het verhaal laat zien dat een kinderleven doorgaat met alles wat daarbij hoort.

Uitgeverij Podium, ISBN: 978957590580. Het boek kost € 39,95.

'Het monster van mamma', door Marleen Mutsaers

Dit boek gaat over Mara, een vrolijk meisje van 10 jaar. Haar moeder krijgt borstkanker. In het boek vertelt zij hoe voor haar het jaar was waarin haar moeder borstkanker kreeg en werd behandeld. Ze laat ook zien dat haar eigen leventje doorgaat: ze vertelt over allerlei andere dingen die zij elke dag thuis en op school meemaakt.

Uitgeverij Thoeris, ISBN: 9789072219190. Dit boek kost € 14,95.

'Grote boom is ziek', prentenboek door Nathalie Slosse

Voor peuters en kleuters. Het verhaal gaat over Grote boom en Snuiter. Grote boom blijkt houtwormpjes onder zijn schors te hebben. De dokter behandelt hem, maar Snuiter snapt het niet; grote boom wordt alleen maar zieker. Een prentenboek dat een ziekte als kanker door de prachtige metaforen begrijpelijk maakt voor jonge kinderen.

De houtwormpjes staan bijvoorbeeld voor de kankercellen en de afvallende bladeren voor haaruitval. Ondanks het onderwerp is het geen zwaar verhaal. Het boek besluit met doe-ideeën die kinderen kunnen helpen bij het verwerken en waarmee ze de zieke ouder kunnen troosten.

Uitgeverij Abimo, www.abimo-uitgeverij.com, ISBN: 978905932549. Kosten: € 15,--.

'Mama heeft kanker', door Sine van Mol, illustraties Ann De Bode

Dit boek vertelt het verhaal van een gezin met een meisje en een jongetje. Hun moeder heeft kanker in haar buik. Zij wordt geopereerd en behandeld met chemotherapie. Met tekeningen en tekst wordt aan kinderen verteld wat er gebeurt in een gezin als een van de ouders kanker heeft.

Uitgave: Vlaamse Liga tegen Kanker; gratis te bestellen via: www.tegenkanker.be of telefonisch, 0032 222 769 69.

'Chemo-Kasper'

Een verhaal over een jongetje dat kanker heeft en dat behandeld wordt met chemotherapie. Dit boek vertelt duidelijk wat een behandeling met chemotherapie is. Dit boekje is ook verkrijgbaar in het Turks en Arabisch.

Uitgave: Vereniging 'Ouders, Kinderen en Kanker', www.vokk.nl, of 030- 242 2944. Online te downloaden.

'Prinses Lucie en de chemo-ridders'

Dit boek gaat over prinses Lucie. Zij heeft kanker en wordt geopereerd en behandeld met chemotherapie. Een boek met plaatjes dat op een eenvoudige manier vertelt wat een operatie en behandeling met chemotherapie is.

Uitgave: Vereniging 'Ouders, Kinderen en Kanker', www.vokk.nl, of 030 242 2944. Het boekje kost € 10,--.

'Het Klokhuisboek over Kanker'

Een boek naar aanleiding van de televisie-afleveringen van het NPS-programma 'Het Klokhuis'. Het boek geeft uitleg over de ziekte kanker. Maar er staan ook reacties in van kinderen (chats en mailtjes) en veel praktische informatie. In het boek wordt verteld over verschillende vormen van kanker. Voor jongeren vanaf ongeveer 9 jaar.

Uitgeverij Pimento, www.pimentokinderboeken.nl, ISBN:978-9049924041. Het kost € 20,20.

'Een regenboog in de woestijn', door Klarine Sikkema-Wiersema en Bert Wiersema

Het gaat over kanker in een jong gezin. Met verhalen, foto's, gedichten en een spel aan de binnenkant van de kaft. Het boek geeft praktische tips voor iedereen die te maken heeft met ernstige ziekte. Voor ouders, grootouders, leerkrachten en hulpverleners.

Uitgeverij Jongbloed, ISBN:978-9491844263. Het boek kost 14,96.

Websites

www.kankerspoken.nl

Deze site is voor kinderen, ouders, leerkrachten en andere belangstellenden en geeft informatie voor en over kinderen die een vader of moeder met kanker hebben.

www.diagnose-kanker.nl

Rondom Kanker (stichting diagnose kanker). Deze site geeft aandacht aan wat het voor een gezin betekent wanneer er kanker bij één van de gezinsleden wordt geconstateerd. Er is informatie te vinden over kanker en de behandeling en de website beschrijft gevoelens en reacties van ouders en kinderen (zie tabblad: kinderen)

www.jongereenkanker.nl

Voor jongeren die zelf kanker hebben.

www.demoppies.com

Informatie voor ouders, zorgverleners en kinderen, wanneer een (groot-)ouder ernstig ziek is.

www.stichtingdroomdag.nl

Stichting Droomdag heeft als doel gesteld; het organiseren van dagen ontspanning, voor gezinnen waarvan het jongste kind onder de zestien jaar is, en van wie een van de ouders langdurig ziek is.

Stichting Droomdag info@stichtingdroomdag.nl, tel: 085 489 0674.

Centra voor leven met en na kanker

'Centra voor leven met en na kanker' werken vooral met getrainde vrijwilligers die door een persoonlijk gesprek gasten (bezoekers van het centrum) informatie geven en naar hun verhalen luisteren. Ga naar www.ipso.nl, en klik op '*Waar kunt u terecht?*' voor een centrum bij u in de buurt.

Haaglanden

Mexicosingel 52, 2548 HB Den Haag

Tel. 070 308 0654, www.inloophuishaaglanden.nl

Samenhuis

Grebbeberg 68, 2402 ZE Alphen aan den Rijn

Tel. 06 1995 6927, www.samenhuis.org

Scarabee

Oude Vest 17, 2312 XP Leiden

Tel. 06 5541 3824, www.inloophuisscarabee.nl

Scarabee Kids: voor kinderen van 6-12 jaar en Scarabee#Young voor de leeftijd van 12-18 jaar.

Anne Remijn: 06 3021 8082 (informatie over begeleiding)

Adamas

E. Prévinaireweg 61, 2151 BB Nieuw-Vennep

Tel. 025 268 0233, www.adamas-inloophuis.nl

Speciale ruimte voor creativiteit en relaxen/ontspannen en programma voor kinderen en jongeren met o.a. streetdance, koken, poppenspel, djembé spelen, make-up, massage, film en schilderen.

De tekeningen in deze folder zijn, met schriftelijke toestemming van illustrator Ann De Bode, overgenomen uit het boek 'Mama heeft kanker'.